

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Тактико-спеціальна підготовка»
Кафедра фізичної та тактичної підготовки

Статус дисципліни: обов'язкова
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти: бакалавр
Галузь знань К «Безпека та оборона»
Спеціальність К9 Правоохоронна діяльність
Форми здобуття вищої освіти: денна/заочна
Мова викладання: українська
Навчальний рік: 2025/2026
Форма підсумкового контролю: екзамен

Науково-педагогічні працівники
Ігор СІДЕЛЬНИКОВ – доцент, Заслужений тренер України з самбо, доцент кафедри фізичної та тактичної підготовки ННІПП НАВС
Олег СУШКОВ – доцент, кандидат технічних наук, доцент кафедри фізичної та тактичної підготовки ННІПП НАВС
Геннадій КОТЛОБАЙ- старший викладач кафедри фізичної та тактичної підготовки ННІПП НАВС.

Профайл викладачів <https://nnipp.navs.edu.ua/pro-nas/struktura-institutu/kafedri/kafedra-fizichnoyi-ta-taktichnoyi-pidgotovki.html>

Контактний телефон +38 044 5200916
E-mail: kftp@navs.edu.ua
Сторінка навчальної дисципліни на офіційному вебпорталі НАВС <https://learn.navs.edu.ua/course/view.php?id=1277>

Консультації
Очні консультації: щодня (крім суботи та неділі) черговий викладач (згідно графіку чергувань по кафедрі) з 15.00 до 16.30
On-line – консультації: електронною поштою з 9.00-16.00
kftp@navs.edu.ua

Сторінка дистанційного курсу <https://learn.navs.edu.ua/course/view.php?id=1277>

Стислий опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни – є забезпечення підготовки фахівців правоохоронних органів з високим рівнем всебічної тактичної підготовленості, здатних ефективно, з максимальною безпекою для власного життя і здоров'я, здійснювати силове затримання правопорушника у випадках, коли той чинять фізичний опір та у інших випадках, коли виникають правові підстави для негайного припинення правопорушення із застосуванням фізичної сили та примусу, а також стійко переносити розумові, нервово-психічні та фізичні навантаження без зниження професійної працездатності.

Тривалість: 1-й курс; **очна** форма навчання дисципліни, відводиться 3 кредити ECTS; загальна кількість годин – 90, з них: аудиторних – 30, самостійної роботи – 60, **заочна** форма навчання дисципліни, відводиться 3 кредити ECTS; загальна кількість годин – 90, з них: аудиторних – 12, самостійної роботи – 78.

Форми навчання: аудиторні та позааудиторні заняття.

Методи навчання:

Словесні (вербальні): розповідь, пояснення, бесіда, зауваження, команда, розпорядження, інструктаж.

Наочні: демонстрація виконання прийому, вправи або певної дії викладачем; ілюстрація навчального матеріалу за допомогою фільмів, презентацій, плакатів, схем, таблиць тощо.

Практичні: метод вправ, змагальний метод, контрольне виконання нормативів.

Система поточного контролю

Поточний контроль здійснюють систематично на практичних заняттях для оцінки рівня теоретичних знань, навичок безпечного поведіння зі зброєю, виконання нормативів з вогневої підготовки згідно тематики конкретного навчального заняття або пройденого раніше навчального матеріалу в таких формах: вибіркоче усне опитування, фронтальне письмове опитування, тестування, виконання нормативів з вогневої підготовки.

Для оцінки рівня теоретичних знань, умінь та навичок, набутих здобувачем після опрацювання окремої частини навчального матеріалу, або теми, може здійснюватися *рубіжний контроль*, який проводять у таких формах: фронтальне письмове опитування; тестування;

Здобувачі, які пропустили заняття, або такі, які не оволоділи навчальним матеріалом, що передбачений програмою, в повному обсязі, допускаються до екзамену лише після відпрацювання відповідних тем на додаткових заняттях.

Система підсумкового контролю

Підсумковий контроль проводять у формі екзамену в періоди, визначені робочим навчальним планом. Під час екзамену оцінюють теоретичні знання та практичні навички здобувача. При оцінці теоретичної підготовленості перевіряють знання структури, властивостей та порядку функціонування системи цивільного захисту населення і довкілля від небезпек, що виникають у надзвичайних ситуаціях мирного часу та особливого періоду; ризики та загрози у професійній діяльності правоохоронців, які залучаються до ліквідації надзвичайних ситуацій. При незадовільному знанні теоретичної частини, особу не допускають до практичної складової екзамену, а з навчальної дисципліни загалом виставляють оцінку "незадовільно".

Пререквізити:

Система тактико-спеціальної підготовки, побудована на поєднанні структурних елементів (тактики професійної діяльності, спеціальної тактики, цивільного захисту) дозволяє досконало вивчити питання управління, всебічного забезпечення дій фахівця правоохоронних органів в типових та екстремальних ситуаціях і виробити практичні рекомендації щодо їх вирішення.

Постреквізити:

Організаційно-правові основи діяльності правоохоронних органів. Правові підстави затримання. Вогнева підготовка. Спеціальна фізична підготовка

Перелік компетентностей відповідно до освітньої програми:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері правоохоронної діяльності та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- СК1. Здатність брати участь у розробленні та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності.
- СК2. Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості, суспільства, держави в межах виконання своїх посадових обов'язків.
- СК5. Здатність давати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в

конкретних сферах юридичної діяльності.

СК6. Здатність керувати самостійною роботою осіб, що навчаються, та бути наставником для молодших колег у процесі набуття і вдосконалення ними професійних навичок.

СК13. Здатність у передбачених законом випадках застосовувати засоби фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю, тактичні прийоми під час службової діяльності в разі отримання інформації чи безпосереднього виявлення ознак правопорушення перебуваючи на місці події та в інших службових ситуаціях.

Програмні результати навчання:

РН1. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців; зокрема, під час публічних виступів, дискусій, проведення занять.

РН3. Організовувати та керувати діяльністю підрозділів, які здійснюють правоохоронну діяльність.

РН9. Використовувати у професійній діяльності сучасні інформаційні технології, бази даних та стандартне і спеціалізоване програмне забезпечення.

РН17. Розуміти основи забезпечення національної безпеки, особливості застосування спеціальних засобів (вогнепальної зброї, спеціальних засобів, засобів фізичної сили); технології захисту даних, методи обробки, накопичення та оцінювання інформації; інформаційно-аналітичної роботи, бази даних (в тому числі міжвідомчі та міжнародні); оперативні та оперативно-технічні засоби, здійснення оперативно-розшукової діяльності).

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- порядок проведення ідентифікації, дослідження умов виникнення і розвитку надзвичайних ситуацій та забезпечення скоординованих дій щодо їх попередження;
- порядок розробки і впровадження превентивних та оперативних заходів протидії надзвичайним ситуаціям;
- інтерпретування новітніх досягнень в теорії та практиці управління безпекою у надзвичайній ситуації;
- заходи з надання допомоги у надзвичайних ситуаціях мирного часу та особливого періоду;
- порядок оцінювання стану готовності підрозділу до роботи в умовах загрози і виникнення надзвичайної ситуації за встановленими критеріями та показниками.

вміти:

- застосовувати положення нормативних актів для вирішення проблем забезпечення власної та колективної безпеки при виникненні надзвичайної ситуації;
- приймати рішення з питань захисту від чинників надзвичайної ситуації

в межах своїх повноважень;

- обрати і застосовувати методики з прогнозування та оцінки обстановки в зоні надзвичайної ситуації;

- проводити розрахунки параметрів ураження небезпечними чинниками джерел надзвичайної ситуації, що контролюються і використовуються для прогнозування;

- визначати склад сил, засобів і ресурсів для подолання наслідків надзвичайної ситуації.

Структура навчальної дисципліни очна форма навчання

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА		
Тема 1. Планування та здійснення заходів правоохоронними органами під час участі в ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у складі єдиної державної системи цивільного захисту.	1.Лекція	1. Дії працівників органів Національної поліції при виникненні надзвичайних ситуацій/ Давигора Ю.І., Молотай В.А., Коломієць О.В., Демченко Ю.В., Кудлай А.О. - К.:НАВС, 2020. - с.156.б) 2. Про затвердження Інструкції про порядок переведення органів Національної поліції України на посиленій варіант службової діяльності: Наказ МВС України від 10.12.2015 № 1560. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0012-16#Text
Тема 2. Організація роботи ситуаційних центрів правоохоронних органів у надзвичайному режимі.	1. Лекція 2. Практичне заняття 3. Самостійна робота	1. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16 березня 2000 року N 1550-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text 2. Про перевезення небезпечних вантажів: Закон України від 6 квітня 2000 року № 1644-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-14#Text
Тема 3. Надзвичайні ситуації техногенного характеру, пов'язані з перевезенням небезпечних вантажів.	1. Практичне заняття 2. Самостійна робота	1. Про перевезення небезпечних вантажів: Закон України від 6 квітня 2000 року № 1644-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-14#Text 2. Наказ МВС України від 06.08.2018 № 658 «Про затвердження Класифікаційних ознак надзвичайних ситуацій»

<p>Тема 4. Надзвичайні ситуації соціального характеру, спричинені масовими заворушенням и та груповими порушеннями громадського порядку.</p>	<p>1. Практичне заняття 2. Самостійна робота</p>	<p>1. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16 березня 2000 року N 1550-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text</p> <p>2. Про оборону України: Закон України від 6 грудня 1991 року № 1932-XII 6 грудня 1991 року № 1932-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12</p> <p>3. Чернявський С.С., Грібов М.Л., Корзун А.С. Використання в Україні зарубіжного досвіду протидії масовим заворушенням // Національна академія внутрішніх справ – 2021. – Режим доступу: http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/19921.</p>
--	--	---

<p>Тема 5. Організація і порядок здійснення заходів правоохоронними органами та підрозділами за рівнем терористичних загроз.</p>	<p>1.Практичне заняття 2.Самостійна робота</p>	<p>1.Мінімальні вимоги безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці (НПАОП 0.00-7.17-18); Наказ Мінсоцполітики України від 29 листоп. 2018 р. № 1804; 2. Дії працівників органів Національної поліції при виникненні надзвичайних ситуацій/ Давигора Ю.І., Молотай В.А., Коломієць О.В., Демченко Ю.В., Кудлай А.О. - К.:НАВС, 2020. - с.156.</p>
<p>Тема 6. Заходи та засоби захисту від негативних чинників надзвичайних ситуацій</p>	<p>1.Практичне заняття 2.Самостійна робота</p>	<p>1.Роль та місце органів системи МВС України в державній політиці запобігання та реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру [Текст] : матеріали наук.-практ. конф. (Київ, 23 квiт. 2021 р.) / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2021. – 61с.</p>
<p>Тема 7. Тактика дій правоохоронців під час масових заходів і за особливих умов.</p>	<p>1.Практичне заняття 2.Самостійна робота</p>	<p>1.Чернявський С.С., Грібов М.Л., Корзун А.С. Використання в Україні зарубіжного досвіду протидії масовим заворушенням // Національна академія внутрішніх справ – 2021. – Режим доступу: http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/19921. 2.Про затвердження типових положень про функціональну і територіальну підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 березня 2015 р. № 101. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/101-2015-%D0%BF#Text</p>

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

Навчальне обладнання: автомобілі, поясна система із спорядженням (макет зброї, кайданки, газовий балончик (порожній), ліхтарик, аналог спецзасобу ПГ-М), радіостанція, індивідуальні та автомобільні аптечки, бронежилети, нагрудні відеокамери, мобільний логістичний пристрій, захисні маски та окуляри, рукавички, огорожувальна стрічка та конуси.

Наочні засоби: стенди та плакати «4С», «7 тактичних принципів», навчальний фільм, методична розробка, методичні посібники.

Основні інформаційні джерела

1. Цивільний захист і охорона праці в галузі : навч. посіб. / С.О. Ковжога, С.А. Тузіков, Є.С. Карманний, А.П. Зенін. – Х. : Прав, 2013. – 192 с.
2. Розслідування порушень встановлених законодавством вимог пожежної безпеки [Текст] : метод. рек. / О. В. Таран, В. М. Кіцелюк, М. А. Грига – К., 2017. – 48 с.
3. Дії працівників органів Національної поліції при виникненні надзвичайних ситуацій/ Давигора Ю.І., Молотай В.А., Коломієць О.В., Демченко Ю.В., Кудлай А.О. - К.:НАВС, 2020. - с.156.
4. Роль та місце органів системи МВС України в державній політиці запобігання та реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру [Текст] : матеріали наук.-практ. конф. (Київ, 23 квіт. 2021 р.) / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2021. – 61с.
5. Чернявський С.С., Грібов М.Л., Корзун А.С. Використання в Україні зарубіжного досвіду протидії масовим заворушенням // Національна академія внутрішніх справ – 2021. – Режим доступу: <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/19921>.

Політики вивчення навчальної дисципліни

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ: Статут Національної академії внутрішніх справ, Закон України «Про Національну поліцію» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>, Закон України від 05 вересня 2017 року № 2145-VIII «Про освіту», Закон України від 01 липня 2014 року № 2704-VIII «Про вищу освіту», Закон України від 23 грудня 1993 року № 3792-XII «Про авторське право і суміжні права», Закон України від 26 листопада 2015 року № 848-VIII «Про наукову і науково-технічну діяльність», Положення про академічну доброчесність у Національній академії внутрішніх справ (Затверджено рішенням Вченої ради НАВС від 27 березня 2018 р., протокол № 5 та уведено в дію наказом НАВС від 30.03.2018 № 422), Положення про Комісію з дотримання академічної доброчесності та етики у Національній академії внутрішніх справ (затверджено наказом НАВС № 837 від 12.06.2018) <https://www.naiu.kiev.ua/dobrochesnist/zagalna-informaciya/>.

Політика щодо відпрацювання пропусків та незадовільних оцінок: відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Заняття, пропущені з об'єктивних причин (хвороба, наряд, відрадження тощо), а також незадовільні оцінки, необхідно відпрацювати в години консультацій у чергового викладача, або під час занять за розкладом. Здобувач з академічною заборгованістю до підсумкового контролю не допускається.

Політика щодо академічної доброчесності: списування (в тому числі з використанням мобільних пристроїв) та підказки під час тестування (письмових контрольних робіт) заборонені.

Політика щодо безпеки: під час занять з тактико-спеціальної підготовки неухильно дотримуватись вимог Інструкції із заходів безпеки, вказівок та команд викладача, проявляти особисту дисциплінованість та уважність.

Оцінювання результатів навчання

Загальний рейтинг компетентності здобувача складається з рейтингу за участь у навчальній роботі впродовж семестру та підсумкового контролю – екзамен. При цьому максимальний рейтинг з навчальної роботи становить 60, а підсумкового контролю – 40 балів. Загальний рейтинг компетентності здобувача, таким чином, оцінюють за 100-бальною шкалою.

Оцінювання за окремою темою (завданням) проводять за наступною шкалою: «відмінно» - 5 балів, «добре» - 4 бали, «задовільно» - 3 бали, «незадовільно» - 2 бали.

Умови допуску до підсумкового контролю:

Якщо здобувач не зміг отримати мінімальної кількості балів з навчальної роботи (30) або його загальний рейтинг компетентності склав менше 60 балів він вважається таким, що має академічну заборгованість.

Оцінювання компетентності з аудиторної та самостійної роботи здобувача складається з оцінювання рівня теоретичних знань або практичних умінь, яке проводять у рамках рубіжного контролю з кожної теми, визначеної тематичним планом для відповідного періоду навчання (семестр, навчальний рік).

Разом з тим, викладач може на кожному занятті, у рамках поточного контролю, оцінювати якість виконання здобувачем завдань: нормативів, усних відповідей на теоретичні питання, тестування тощо.

Оцінювання за окремою темою (завданням) проводять згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України від 16.09.2009 № 943 «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи» з метою визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів у здобувачів.

Рейтинг компетентності з навчальної роботи здобувача визначають у такому порядку:

- розраховують середній бал за семестр – суму рубіжних оцінок за всіма темами ділять на кількість тем (з округленням результату до десятих);
- середній бал множать на коефіцієнт 12 (з округленням результату до цілих).

У разі якщо рейтинг компетентності з навчальної роботи становить менше 30 балів, здобувач вищої освіти не допускається до підсумкового контролю, як такий, що має академічну заборгованість.

Підсумковий контроль з навчальної дисципліни «Тактико-спеціальна підготовка» передбачений у формі екзамену в 2-му семестрі. Екзамен складається з

перевірки теоретичних знань та практичних умінь здобувачів вищої освіти в обсязі навчального матеріалу, опрацьованого за відповідний період навчання.

Рейтинг з підсумкового контролю здобувача визначають у такому порядку:

- розраховують середній бал за теоретичні питання;
- отриману суму балів множать на коефіцієнт 4.

Якщо здобувач під час підсумкового контролю не зміг отримати мінімальної кількості балів (24), то він вважається таким, що має академічну заборгованість.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві

2-й семестр

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)								Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
мах 60 %								Мах 40%	Мах 100%
ТСП								Екзамен	
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Самостійна робота		
6	6	6	6	6	10	10	10	40	100

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90–100	відмінно	A	відмінне виконання
85–89	добре	B	вище від середнього рівня
75–84		C	загалом хороша робота
66–74	задовільно	D	непогано
60–65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35–59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1–34		F	необхідне повторне вивчення курсу

Розробники:

О.СУШКОВ

Г. КОТЛОБАЙ

Силабус навчальної дисципліни схвалено на засіданні кафедри фізичної та тактичної підготовки НАВС протокол від 17.07.2025 року № 22.

Завідувач кафедри фізичної та тактичної підготовки

Ігор СІДЕЛЬНИКОВ